

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
 Scrisorile neracolate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
 se primesc la Administrațiunea
 Brașov și la următoarele
SIRURI de ANUNȚURI:
 În Viena la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Angenfeld & Emmerich
 Loeber, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppel.
 În Budapesta la A. V. Gölber-
 ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
 opold (VII Erszébet-körút).
 Prețul inserțiilor: o serie
 garmond pe o coloană 10 bani
 pentru o publicare. Publicări
 mai dese după tariful și invo-
 lăul. — **RECLAME** pe pagina
 5-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
Abonamente pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Abonamente pentru Brașov:
 Administrațiunea, Piața mare
 târgul Inului Nr. 30, etajul
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
 Cu dăruirea acasă: Pe un an 24
 cor., pe șase luni 12 cor., pe
 trei luni 6 cor. — Un asam-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele, cât și inserțiile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 146.

Brașov, Vineri 4 (17) Iulie

1908.

NOU ABONAMENT

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie st. v. 1908

se deschide nou abonament pe cartulul trei
 al anului, la care invităm pe toți amicii
 și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni
 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un
 an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei
 luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Congresul Slavilor in Praga.

De mulți ani, ba putem zice dela
 începutul mișcării, care a pus la or-
 dina zărilor pretutindeni cestiunea na-
 ționalităților, Cehii Boemiei sunt aceia,
 cari propagă cu mai mult zel ideia
 solidarității popoarelor slave, sau, pre-
 cum se mai zice, a reciprocității slave.
 Acest rol conducător al Cehilor de-
 rivă mai întâi de acolo, că Cehii sunt
 cei mai culti și înaintați între popoa-
 rele slave, al doilea de acolo, că în
 acțiunea lor de reunire a tuturor for-
 țelor slave sunt mânați de conștiința
 pericolului celui mare ce amenință
 existența lor națională din partea ger-
 manismului, care se razimă pe marea
 împărăție germană și de care în urma
 poziției lor geografice sunt impresu-
 ratați.

Acestei îngrijiri pentru viitorul
 națiunii cehice a dat expresiune în
 ședința de Luni a congresului slav
 din Praga conducătorul ceh Dr. Kra-
 marz, care a binevenat pe numeroșii
 reprezentanți ai Cehilor, Polonilor, Ru-
 tenilor bătrâni, Slovenilor, Croatilor,

Rusilor, Sârbilor și Bulgarilor, ce era
 de față.

Ne-a adunat, zise Kramarz, con-
 știința, că soarta unui popor slav
 nu se poate despărți de a celui alt
 și că în fața navelei, ce o dau acei
 puternici, se poate apăra fiecare popor
 slav numai prin întărirea lui pe te-
 ren cultural și economic, și că în
 această privință cu toții trebuie să
 aspire la o absolută și necondiționată
 solidaritate spirituală. După ce a sa-
 lutat apoi de arândul pe reprezentanții
 Polonilor din Posnania, apoi pe ai Slo-
 vacilor din Ungaria, pe Sârbi, pe
 Croați și pe Bulgari, ear în fine pe
 Ruși „reprezentanții marelui popor-
 frate“, a trecut la ideea reciprocității
 și a frățietății slave zicând:

„Voim să căutăm mijloacele, prin
 cari să se poată realiza reciprocitatea
 slavă în viața practică, culturală și
 economică. Noi Slavii voim să simțim
 cu toții că avem interese reale co-
 mune, că suntem un organism mare
 unitar, a căruia condițiuni de viață
 sunt amenințate, dacă una s'au alta
 ramură a lui se uscă; că Rusul e lo-
 vit dacă în lupta cu germanismul
 Polonul e copleșit; că Polonii și Ru-
 șii ar suferi, dacă noi Cehii n'am fi
 în stare să ne împlinim misiunea de
 antegardă a slavismului și că cu toții
 suferim, dacă marea Rusie e slăbită.
 Fiecare din popoarele slave, trebuie
 să aibă conștiința, că toți Slavii sim-
 patizează cu el“.

Incheie vorbirea sa prin a ac-
 centua, că Slavii numai pe calea li-
 bertății și egalității tuturor popoa-
 relor slave și a solidarității lor frățești
 își pot împlini misiunea în istoria
 omenirii.

Se susține, că problemele con-
 gresului slav de față nu vor trece
 peste marginea intereselor reciproce
 culturale și economice. Intr'aceea or-
 ganul cehic „Narodni Listy“ zice, că
 va fi cam greu de a păstra o abso-
 lută rezervă. Două cestiuni ar li apte,

zice, de a da acțiunii congresului un
 colorit politic: luptele de apărare ale
 Slavilor dela apus în contra germa-
 nisării în Austria și Prusia și marea
 problemă a împăcării dintre Ruși și
 Poloni.

Am marcat pe scurt acest mers
 de idei, ce preocupă azi așa de mult
 pe Cehi și pentru aceea, ca să vadă
 Românii noștri ce însemnează a lupta
 pentru existența națională amenințată.
 Cehii au autonomia lor, dieta lor, uni-
 versitatea lor, iară noi Românii, deși
 nu mai avem azi nici umbră din toate
 acestea, credem că am făcut destul
 pentru apărarea existenței noastre,
 dacă ne pierdem vremea cu polemii
 seci și nefructifere asupra oportuni-
 tății unei împăciuri oare care pe baza
 unor stări de lucruri, care a priori
 ne dă legăți și ferecați pentru vecii
 vecilor.

Și nu putem zice, că n'am avea
 și noi frați de origine, cu cari să ne
 putem solidariza mai cu succes chiar,
 decât o fac și o pot face diferitele
 națiuni slave între ele.

Socialiștii se pregătesc de luptă. Or-
 ganul central al socialiștilor din Ungaria
 publică un apel călduros, în care provoacă
 toate organizațiile socialiste la luptă pe
 viață și pe moarte în contra reformei elec-
 torale, plănuită de ministrul Andrássy, iar
 pentru purtarea cu succes a acestei agita-
 ționi mari se face apel deosebit, ca să se
 colecteze bani pentru acoperirea tuturor
 cheltuelilor, pe cari le recere această luptă.
 »In decursul luptei — scrie »Nepszava« —
 nu vom avea timp să căutăm mijloa-
 cele bănești pentru acoperirea cheltue-
 lilor împreunate cu sutele de adunări
 populare și cu tipărirea sutelor de mii de
 broșuri. Nu putem admite să se întâmple,
 ca partidul din cauza lipsei de mijloace
 materiale să se facă vinovat de o negli-
 gență, prin care ar putea suferi lupta, ce
 o purtăm, pentru asigurarea drepturilor
 noastre. Pentru aceea trebuie să se creeze
 neamănând un fond electoral în sensul pro-
 pus de bărbații de încredere ai partidului.«

Conform acestei propuneri se vor
 pune în circulațiune mărci de câte 10, 20,

30, 40, 50 fil. și 1 cor., iar câștigul realizat
 se va folosi spre scopurile partidului.

**Congresul bisericii sârbești pentru a-
 legerea noului patriarh a fost convocat pe
 28 l. c. n.**

Răscumpărarea de căi ferate în Austria.
 Din Viena se anunță, că negocierile ince-
 pute de mult în ce privește răscumpăra-
 rea căilor ferate din nord-vest și linia de
 legătură cu sudul Germaniei, au avut un
 deplin succes. Proiectele de contracte au
 fost iscălite. Aceste căi ferate trec în po-
 sesia Statului cu efect retroactiv dela 1
 Ianuarie 1908.

Un discurs al principelui Bulgariei.
 Adresa ca răspuns la discursul tronului a
 fost votată de Sobranie fără nici o schim-
 bare și a fost prezentată Marți Principe-
 lui. Cu acest prilej Principele a adresat
 deputațiunii Sobraniei alocuțiunea urmă-
 toare: »Cu o deosebită plăcere am ascu-
 tat cuvintele adresate în numele reprezen-
 tanților poporului. Sunt fericit de a putea
 împărtăși sentimentele voastre și întări
 speranțele împreună cu aleșii națiunii. Mi-
 siunea noastră, ca și a mea, este de a pă-
 trunde adânc în inima poporului, de a cu-
 lege dorințele națiunii și de a căuta prin
 mijloacele cele mai cuminti să asigurăm
 bunul traiu al poporului. Imi este plăcut
 a observa în mijlocul vostru, pe lângă ve-
 teranii vieții politice, forțele tinere, cari
 pentru prima oară se pun în serviciul na-
 ționalei. Sperăm, cu ajutorul generațiunii
 nouă, că vom putea să urmărim cu aceeași
 energie misiunea civilizatoare a acestei fru-
 moase Bulgarie, binecuvântată de Dumne-
 zeu. Am fost mișcat de sentimentele mărtu-
 risite cu prilejul căsătoriei mele cu prin-
 cipesa Eleonora; vă mulțumim din toată
 inima«.

Reformele în Macedonia. Se asigură
 că guvernul rusec va adresa o notă pu-
 terilor în ce privește Macedonia, cum a
 făcut Anglia. Dar pe când nota Angliei se
 mărginea la măsurile de luat de urgență
 spre a restabili o pacea notă rusească va
 trata despre reforme. Guvernul britanic a
 vrut să cedeze Rusiei această inițiativă.

Un distins diplomat turc a făcut la
 ambasada turcească din Berlin interesante
 declarații asupra situației din statele bal-
 canice. Diplomatul a spus între altele:

de aceea n'am răspuns îndată la amabila
 D-V. c. p. din 14 (recte 13 c.)

Fiind însă prea ocupat acum, mă
 grăbesc a vă spune deocamdată că găsesc
 cu totul interesante și folositoare articolele
 D-V. asupra astronomiei. Apoi găsesc cu
 desăvârșire frumos și bine redactată »Ga-
 zeta Transilvaniei«. Am cunoscut și cetit
 această foaie cu mare plăcere în timpul
 când eu eram redactor principal al ziaru-
 lui »Pressa« de aici și în »Gazeta Tran-
 silvaniei« scria mult iubitul și veneratul
 meu prietin, Barițiu.

Regăsesc azi această gazetă tot așa
 de bună, firește cu progresele timpului și —
 v'o spun în toată sinceritatea — mai bine
 redactată decât toate gazetele, fără ex-
 cepțiune, din Regatul nostru.

Acum dați voie unui mai bătrân în
 ale Astronomiei a apăra Anuarul Flam-
 marion pe 1905, cu toate că eu nu-l țin,
 deoarece mă servesc de efemeridele spe-
 ciale astronomice ale Biuroului de Longi-
 tudini, de Berliner Astronomisches Jahr-
 buch și de Nautical Almanac.

Intre observabile și visible e o dife-
 rență mare. Se poate foarte bine ca Marte
 să fie *visibil* la începutul unei nopți și to-
 tuși să nu fie *observabil*, adică să nu se
 distingă detaliile nici prin ochianele cele
 mai mari din lume. Vedeti observațiile lui
 Lowell. Nu știu dacă d. Flammarion a în-
 țeles să facă această distincție în Anuarul
 său, sau dacă a greșit. De altminteri, pen-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Pagini răslețe.

— Din corespondența lui B. V. Vermont. —

de

Gavr. Todica.

Domnul Dr. Istrati, scriind despre
 Grigorescu, adaugă între altele:

»Marele merit al lui Grigorescu e, de
 a fi fost un autodidact, poate că în acea-
 sta stă și secretul originalității sale. Lu-
 besc pe toți cei ce prin munca și origina-
 litatea lor, contribuie la răspândirea ade-
 vărului și frumosului, sau, a înlesni pro-
 gresul omenirii și buna ei stare morală și
 materială, dar am o adevărată pasiune pen-
 tru autodidactii. La noi ei sunt numeroși
 și țeara le dăorește foarte mult. Cu altă
 împrejurare am spus ceea ce credem des-
 pre ei«.

»La noi, cei mai mari oameni au fost
 autodidactii: Alexandri, Bolintineanu, He-
 liade Rădulescu, Hașdeu, Grigorescu, S.
 Marian, Odobescu, Porcius și până la St.
 Michalescu și Vermont, pentru a nu cita
 decât pe morți, toți aceștia s'au făcut prin
 propria lor muncă.«*)

*) Calendarul „Minervei“ din București, pro-
 1908, pag. 124.

Șirele citate eserecită asupra multora
 efectul unei descoperiri. Îndeosebi cât pri-
 vește pe Michalescu și Vermont, a căror
 viață și activitate abia o cunosc și o a-
 preciază foarte puțin.

Din parte-mi am cetit cu sete și am
 studiat cu admirație »Introducerea la psi-
 chofisică« a lui Michalescu și Efemeridele
 astronomice ale lui Vermont.

Comunitatea de idei și preocupății
 m'a adus în atingere mai directă cu Ver-
 mont.

Cred, că voi contribui cu ceva la cu-
 noașterea regretatului savant, remarcând
 fazele comunicațiilor noastre epistolare și
 publicând, pe cât posibil în extenso, scri-
 sorile, ce le-am primit dela el.

*

Inceputul l'am făcut eu.

După ședința din 10 Ghenar 1906 a
 »Societății astronomice din Franca«, în
 care Flammarion a semnalat cu elogii ac-
 tivitatea lui Vermont, cât și interesul ce-l
 manifestează Românii față de astronomie
 — am rămas atât de surprins, încât im-
 ediat am adresat lui Vermont o carte pos-
 tală, felicitându-l, că lucrările sale încep
 a fi cunoscute de întreaga lume cultă. În
 acelaș timp li relevam, că mai trăesc și pe
 alte plajuri Români, cari pot descifra ce-
 riul, înțeleg rostul Efemeridelor astrono-
 mice și urmăresc cu atenție activitatea as-

tronomică mondială, până în amănunți-
 mille cele mai subtile.

Iată răspunsul ce-am primit:

București, 12 Februarie 1906.

Carta D-V. postală din 10 c. mi-a
 făcut mare plăcere, căci văz că numărul
 conaționalilor noștri din țară și de sub
 alte stăpâniri, cari se interesează de as-
 tronomie, e cu mult mai mare decât pre-
 supuneam... Mă bucur din toată inima de
 această constatare. Neavând legături di-
 recte cu Românii din Transilvania, m'ați
 îndatorat foarte mult dacă a-ți putea să-mi
 trimiteți din când în când jurnalele și re-
 vistele, în cari ar apărea ceva privitor la
 științe în general și la astronomie în spe-
 cial. Regret că nu mai am nici un exem-
 plar din Efemeridele mele pentru a Vă
 trimite. Salutări.

B. V. Vermont.

I-am trimis unele articole, ce le-am
 publicat în foiletonul »Gazetei Transilvan-
 iei«. În unul imi exprimasem nedumerirea
 cu privire la vizibilitatea lui Marte, în
 modul cum o semnala »Annuaire Astro-
 nomique et Météorologique pour 1905« de
 Flammarion.

Vermont mi-a răspuns, risipindu-mi
 nedumerirea.

București, 6/19 Februarie 1906.

Stimate d-le Todica,

Voiam să vă scriu ceva mai mult și

Nu cunosc încă nimic în ce privește presupusul proiect ruso-anglez. Ori cum ar fi însă acest proiect, guvernul turc nu va ține socoteală de el cât timp nu vor înceta în Macedonia jafurile, crimele și sălbătăciile și pentru aceasta e nevoie în primul rând de mai multă bunăvoință din partea micilor state balcanice. Guvernul turc are în vedere greutățile, pe cari le prezintă pădurile și marile ținuturi de graniță și știe că trecerea bandelor nu poate fi împiedecată de cât cu mare greutate chiar la lumina zilei. În scopul acesta Poarta a trimis o notă circulară cabinetelor din Berlin, Viena, Paris, Petersburg, Londra, pentru a se atrage atenția în mod amical Bulgariei, Sârbiei și Greciei, asupra sălbătăciilor comise de bandele formate pe teritoriile acestor țări. Cât timp nu se va face aceasta, ordinea nu va putea fi restabilită. De îndată ce ordinea va fi restabilită va veni rândul reformelor, pentru că aceasta este și în interesul Turciei și atunci când vrem să reformăm nimeni nu ne poate lua în nume de rău că vrem să fim stăpâni în casa noastră.

„Turneul“ banului Rauch.

Banul Croației și-a terminat zilele aceste turneul său, pe care l'a întreprins prin diferitele ținuturi al Croației, în mod foarte tragic în semn al uelor clocite și a sudalmelor celor mai triviale din partea populației croate. Deși insultele și antipatia au fost la ordinea zilei aproape în fiecare orașel, — bar. Rauch totuși se crede iubit și primit cu simpatie de poporul croat...

Dar nu numai în însăși Croația, ci și în Dalmația (localitățile Novi și Cirkvenica) a fost primit, precum știm, cu abuzuri, injurături, amenințări și alte surprinderi de soiul acesta. În cele 2 orașe: Novi și Cirkvenica, unde banul a sosit cu automobilul, poporul l'a întâmpinat cu strigăte de: Abzug Rauch! Jos porcul! Jos vândutul! Jos Ungurul! Piară Ungurii! Iar aceste epite de măgulitoare au fost urmate de o ploaie de ouă clocite, de mere putrede și alte murdării, cu care au fost onorați banul și celelalte persoane din automobil. În fața acestei manifestațiuni neașteptate banul ședea în automobil palid și tremurând de ciudă, mai ales că mulțimea îl amenința cu bastoane și ciomege. Se spune că banul ar fi scos revolverul, la ceea-ce lumea s'a dat înapoi și numai astfel ar fi succes banului și soților săi să scape de o păruială mai strânică. Pe drum spre Cirkvenica poporul a doborât un stâlp de telegraf așezându-l dealungul drumului. Din întâmplare sârma dela telegraf fusese întinsă prea sus, și astfel automobilul a putut trece, fiind atins puțin numai șoferul.

Ajunși în Cirkvenica, banul a avut parte de alte manifestațiuni, nouă strigăte, nouă huiduieli. O nouă ploaie de pietri a curs asupra lor, cari însă din cauza mersului prea repede al automobilului, n'au atins pe nime. La prânz, Ungurii din Cirkvenica au făcut o mică manifestație de simpatie pentru ban, la ceea-ce banul Rauch a răspuns, în ungurește, apoi croatește, că-și va urma turneul în ciuda teroarei din stradă. Din Cirkvenica, banul a plecat la Portore, de astădată însă cu vaporul. A luat măsuri energice, punându-se sub scutul armatei.

Opt manifestațiuni, probabil dintre organizatori, au fost arestați. Autoritățile

tru anuarul său, care da datele astronomice pentru Paris, ele nu sunt anume calculate de redactorii săi, ci sunt ostrate din *Connaissance des Temps*, efemeridă serioasă, care totuși poate să greșească. Eu însumi am semnalat, acestei din urmă, mai în toți anii greșeli și acum în grila incalea greșeli grave, cari pot avea efecte primejdioase chiar pentru navigație.

La aceasta face aluzie Flammarion, când zice că »Un certain nombre de savants de Bucarest affirment actuellement que le Bureau des Longitudes ne donne pas les mêmes soins à la Connaissance des Temps que l'Observatoire de Berlin à son *Astronomisches Jahrbuch*. Și mai departe: »Le Directeur de l'Observatoire ne voudrait pas non plus admettre que les Allemands fussent supérieurs aux Français. Nous devons tous tendre à la même perfection«.

Li comunicasem d-lui Flammarion greșelile grave semnalate de mine Biroului de Longitudini, fără ca de astădată să fi fost onorat de un răspuns.

În toate cazurile însă:

Errare humanum est.

Devotat

(Va urma).

B. V. Vermont.

acuză pe deputații Supilo și Mazuranici, că ar fi autorii morali ai demonstrațiilor.

Din Agram se anunță mai de nou, că banul întors din turneu, s'a exprimat față de un ziarist, că trebuie să se îngrijască de poporul din com. Lyka. În primul rând trebuie provăzută poporul cu apă, care o aduce din mari depărtări. Ținutul Gospics e amenințat de foamete, căci seceta ține de săptămâni întregi. În drumul său — a zis banul — s'a convins (?) că poporul croat și în general locuitorii, fără deosebire de partid se poartă cu cinste față de ban, și că, numai acolo a fost atacat, unde este în majoritate partidul independist sârb. Excepție face Novi, unde lucrurile sunt puse la cale de Supilo. A spus, apoi, că nu-i pare rău de ostenețele turneului, căci a cunoscut poporul și țara. Credem și noi!

— Conform unei știri din Agram, bar. Rauch, în urma turneului nereușit, ar fi hotărât, a-și prezenta dimisia ministrului președinte Wekerle.

Adunarea despărțământului Cluj al »Asociațiunii«.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

— 1 Iulie v. 1908.

Comitetul despărțământului Cluj a avut norocita inspirațiune de a convoca adunarea de cerc din ast an în Jucul de Jos, pentru-ca din prilejul jubileului de 70 ani al »Gazetei Transilvaniei« să serbeze memoria lui George Bariț, întemeietorul acestei foi iubitoare și părintele ziaristicii române la noi, născut în Jucul de Jos. — Imprejurări neprevăzute au dus cu sine, ca adunarea să se țină cu mai puțin alai și șgomot sărbătorec. În schimb însă cu mai multă bogăție de simțăminte.

Membrii din Cluj ai comitetului și cu alți inteligenți, buni sprijinitori ai asociațiunii au fost primiți la gara din Apahida și duși în un șir de calese până la Jucul de Jos. Aici înaintea curții parohiale, în care s'a născut fericitul George Bariț, sunt primiți foarte călduros din partea preotului local On. Ioan Pop. Lângă mititica biserică gr. cat. unde au slugit și părinții lui G. Bariț, se servește în liber, parastas pentru fericitul G. Bariț din partea protopopului din Cluj, Dr. E. Dăianu, preotului local Ioan Pop și a capelanului din Cluj Eugen Pop *Păcurariu*. Răspunsurile și alte cântări au fost executate frumos din partea unui cor de bărbați din Jucul de Jos, bine instruit și condus de părintele preot local.

La sfârșitul parastasului protopopul Dr. E. Dăianu prin o cuvântare în care parenta pe G. Bariț, a făcut ca emoțiunile, ce ne cuprinsese pe toți cei de față să se mărească, ascultând cu câtă dragoste și pietate desfășura în cadrele unei frumoase vorbiri meritele neperitoare, prin cari G. Bariț, și-a câștigat înaintea tuturor românilor cea mai mare cinste și titlu de recunoștință vecinică.

Apoi președintele, respective directorul despărțământului, părintele-protopop din Cojocna Teodor *Ciorlea*, prin frumoase cuvinte rostite, cu cunoșcerea-i dibăcie la înțelesul și inima poporului, în care arată în trăsături generale menirea Asociațiunii și a despărțământului ei, deschide adunarea de cerc. Preotul local în cadrele unei însuflețite vorbiri bineventează comitetul, mulțumindu-i pentru cinstea ce o face comunei sale venind și ținând adunarea cercuală în Jucul de Jos.

Secretarul despărțământului părintele Eugeniu Pop *Păcurariu*, citește raportul comitetului despre activitatea sa în timpul dela ultima adunare generală ținută în 18 August n. 1907 la Dezmir, în care arată că prin administrarea realităților fundațiunii »Ioan Petran« lăsată în urma cererii adunării generale dela Dezmir, — în grija comitetului și a despărțământului, comitetul a primit asupra o sarcină destul de simțitoare. Și aceasta administrare adeseori l'a abătut dela lucrările proprii, menite a se îndrepta în locul prim asupra luminării și cultivării poporului nostru dela sate, prin prelegeri populare și lectură sănătoasă potrivită înțelegerii și lipselor lui celor multe.

Dară deși aproape absorbit de lucrările administrative totuși și în ce privește partea literară și culturală, acest comitet și-a dat toată silința și de fapt s'a îngrijit de s'a ținut 17 prelegeri populare de diferit cuprins. În special cu bucurie am aflat că în frunța comună Feneșul săseses s'au ținut 3 prelegeri, a căror efect a fost realizarea unei tovărășii pentru asigurarea vitelor, pusă sub conducerea harnicului învățător de acolo Ioachim Pop.

În »Internatul Petran« al universităților români din Cluj, s'a constituit o agen-tură, care a ținut în decursul iernii 4 ședințe, și s'au citit 6 lucrări, dintre cari

patru au fost declarate de potrivite, ca să poată fi cetite cu prilejul prelegerilor populare.

Ca și în trecut așa și pe anul 1908, s'a redactat »Călimdarul dela Cluj« tipărit ca edițiunea bibliotecii populare a despărțământului. Pentru înlesnirea și ținerea mai cu rost și efect a prelegerilor populare, cu sprijinul băncii »Economul« din Cluj, au ajuns să aibă la dispoziție un aparat de proiecțiune »schiopticon«, ceea ce înseamnă un frumos avantaj în aceasta direcțiune, care constituie partea de forță a despărțământului. Pentru sporirea finanțelor despărțământului, la anul nou 1908 s'a colectat ca răscumpărări pentru felicitările de anul nou, peste 70 cor., iar »Economul« le-a dat un ajutor de 100 cor. În »Internatul Petran«, în anul școl. 1907/8 au fost primiți și au beneficiat de cvartir gratuit în semestrul prim 18, iar în al doilea 12 tineri universitari români.

Urmează raportul despre cassa desp. citit de cassarul Anton *Mandea*, din care a rezultat, că despărțământul a încasat taxe de membrii și din alte izvoare, 663 cor. 54 fil., a cheltuit 585 cor. 96 fil., și a avut un rest activ de 7758 cor.

Se face apoi alegerea comisiunilor. Și anume în comisiunea pentru cenzurarea raportului general și cel al casei: Iosif Orga, Petru P. Bariț și Mih. Radu, iar în comisiunea pentru înscrierea membrilor noi și încasarea taxelor dela cei vechi: Ioan Pop, Ioan Petean și Vas. Poruț. — În timpul cât s'au retras comisiunile, în locul prelegerii populare anunțate, care însă nu s'a putut ține, s'au împărțit poporului cărți din biblioteca poporală a despărțământului, în special broșura Nr. 7: »George Barițiu«, de Enea *Zeflean*. Și totodată s'a pus bază unei biblioteci populare și unei agenturi în Jucul-de-Jos. Comisiunile isprăvind cu cenzurarea rapoartelor, se redeschide ședința și raportează propunând primirea lor fără nici o obiecțiune. Referentul comisiei pentru raportul general și al casei: Iosif Orga, iar al celeilalte Ioan Pop. Cu bucurie am primit raportul comisiei a doua, despre înscrierea d-lor: P. P. Bariț și Ioan Pop, ca membrii ordinari noi și a d-lor: Bas. Poruț, Mih. Radu și Dem. Câmpian, ca membrii ajutători, și despre colecta de 18 cor. 60 fil. făcută cu acest prilej în favorul bibliotecii populare din loc. Pentru adunarea generală a »Asociațiunii« la Șimleu au fost aleși ca delegați d-nii: Dr. Victor Poruț și Dr. Iuliu Pordea.

Directorul Teodor *Ciorlea* înșirându-și motivele, cari îl silesc să abzică de cinstea de a mai fi director al desp. și președinte al comitetului, cere ca adunarea generală să-i primească abzicerea. Dr. E. Dăianu, arată în pe larg motivele, care îl fac să fie contra primirii abzicerii.

Declarând însă directorul T. C. că abzicerea și-a înaintat-o în mod irevocabil, se primește și votându-i-se mulțumită protocolară pentru conducerea de un an a despărțământului, la propunerea membrului On. Ioan Petean, se alege cu unanimitate și prin aclamațiune de director pe restul de 2 ani, secretarul Eugeniu Pop *Păcurariu*, iar de secretar Dr. Valentin Poruț. La propunerea protopopului din Cluj Dr. E. Dăianu se primește în principiu ca peste 4 ani în 1912, să se țină adunarea despărțământului iarăși în Jucul-de-Jos, din prilejul împlinirii alor 100 de ani dela nașterea lui George Bariț.

Rap.

O întâmpinare.

După-ce încheiasem numărul de eri al foaiei noastre, unde vorbim iarăși ceva despre isprăvile d-lui Emil Babeș, primiram dela acesta o întâmpinare, în care se jăluște că nu l'am fi înțeles.

Dăm ioc întâmpinării sale, la care n'ar mai trebui să răspundem nimic după cele desfășurate în numărul de eri, dacă d-l Babeș nu ni-ar înșina, că n'am fi procedat cu bună credință. Pentru a ne lămuri pe deplin poziția față cu d-l Babeș, va fi de ajuns, credem, să traducem numai unul sau două pasagii din espectorările sale publicate în »Pester Lloyd«, din cari numai la bună credință nu se poate conchide.

Iată întâmpinarea:

Preastimate Dle redactor!

Prețitul ziar al D-Voastre într'un articol intitulat »Harakiri« luând act des-pre ținuta mea manifestată prin unii ar-

ticoli publicați în »Tel. Rom.« o subtrage unei critici și accentuază lipsa de lămuriri față de atitudinea mea »enigmatică«.

Deși eu nu simț nevoia a-mi submite părerile și manifestațiile cenzurei ziarilor, dar nu văd nici lipsa de a lămuri unele manifestații de tot clare și nedubioase, — totuși din stimă deosebită față de ziarul D-V. și pentru a încunajura unele neînțelegeri pentru mine penibile, îmi permit a Vă servi cu unele lămuriri rogându-Vă să binevoiti a le publica în preț. D-V. ziar.

Nu știu de unde a-ți luat impresia că eu m'aș fi »îndrăgît așa de mult« de idea creării unui partid moderat, deoarece eu — până în momentul de față — nicăiri n'am manifestat atare »dragoste«, ba din contra am declarat cu toată francheța — și în ziarele din capitală — că până acum nici n'am inițiat, nici n'am propagat idea de a înființa vr'un partid politic. Am îndegat, că împrejurările actuale — lipsind precondițiile și garanțiile succesului: formarea unui nou partid, îl consider de fără putință, și discutarea obiectului în publicitate de — prematură. (Tel. Rom. nr. 67).

»Frasele« îmblătite nici nu se ocupă cu acest obiect, ci contemplând în mod critic situația și lupta noastră politică, tradează într'un mod nedubiu tendința de a afla o cale și mijloacele potrivite pentru ameliorarea acestei situațiuni, adecă pentru realizarea mai cu succes a intereselor vitali ale poporului nostru.

Dacă ca un mijloc corespunzător am accentuat lipsa unei apropieri către cercurile maghiare, mai ales către elementele democratice ale acestora: nu am întrelăsat a înșira și motivele serioase ale acestei păreri, invocând într'un mod clar sprijinul care-l putem aștepta dela o cooperare cu aceste elemente într'u realizarea intereselor noastre. (»Tel. Rom.: Ref. elect.)

Ar fi chiar vătămător a presupune că D-V. nu a-ți ști să distingați aceste două lucruri deosebite: o acțiune de pace și înființarea unui partid; aceasta încă am desfășurat în declarațiunea amintită, publicată și în »Tel. Rom.« (Nr. 67.) îndegând chiar și calea și mijloacele prin cari cred a putea realiza apropierea și prin aceasta interesele noastre publice.

Îmi este deci mie o enigmă, cum DV. puteți fi în dubiu despre unele nizuințe atât de clar precizate, prezentând publicului tocmai contrarul acestora.

Procedând astfel din premise de tot false și nizuind a-mi atribui nește tendințe neexistente, în articolul DV. îmi imputați tendința de a »desarma« pe conaționalii mei în folosul unei păci iluzorice și umilitoare pentru poporul român, învinovându-mă și cu acela, că nu stăruiesc — ca și Mocsary — a convinge pe Maghiari despre ținuta lor nedreaptă și greșită, precum și la consecințele ei.

Acest resonamânt al DV. îmi pare lipsit de bunăcredință făcându-mi o critică atât de severă, trebuie să presupun că n'o faceți fără a fi cetit manifestațiile în-criminate, articolul »Epilog« cu următorul pasagiu:

»Scriitorul articolului acestuia n'a propagat nici odată desarmarea, fiecare popor întocmai ca individul are datorința să-și asigure în prima linie existența proprie; cel ce îmi dă mână de ajutor în acest scop e amicul meu, cel ce mă înpedecă: e dușmanul meu. De aceea dacă căutam sprijin la maghiarime, la elementele ei treaze și conciliante, gândul conducător și conditio sine qua non are să ne fie »reciprocitatea«.

Asemenea trebuie să cunoașteți și articolul (din nrul 67 al numitului ziar: »Partid mod. rom.«) în care atât de energic — să nu zic necruțător — se apostrofează ținuta maghiarimeii șoviniste, încât chiar și veteranul Mocsary s'a simțit neplăcut atins și îndemnat — prin o scrisoare privată — a mă face atent la inconveniența și inoportunitatea unei asemenea rezonări«.

Regret din inimă, că »Gaz. Tran.« care în contrast binefăcător cu alte colege are obiceiul a tracta cestiuile publice sine ira et studio, din care motiv deferez mult părerilor acestui venerabil ziar, — mă surprinde cu o apreciere atât de nedreaptă, care e acomodată a desorienta publicul în privința vederilor și nizuințelor mele, despre cari și cei mai radicali de ai noștri încep a recunoaște, că sunt numai de bună credință, ci și folositoare scopului nostru comun.

Informarea publicului maghiar, câștigarea prietenilor din tabera acestui public, desarmarea șovinizmului, sunt unele lucruri, cari de obște să recunosc de acomodate pentru promovarea intereselor celor mai reali ale poporului nostru.

Mult mădoare dacă DV. nu a-ți defera acestei păreri și nu honorați activitatea mea cât de modestă, atât de conștientă, fiind însă vorba de o acțiune bine cumpenită, bazată pe o convingere fermă și justificată de succese morale necontestată, nici respectul părerilor DV. nu mă poate împedea în continuarea consecventă și energică a opului început, la care nu m'a îndemnat decât iubirea neamului meu și îngrijirea pentru soarta lui.

Primiți Vă rog espresiu deosebitele mele considerațiuni.

Budapesta, în Iulie 1908.

Dr. E. Babeș.

STIRILE ZILEI.

— 3 Iulie v.

Profesorii și duelul. Din București se scrie: Ivindu-se o altercațiune între doi profesori secundari dintr'un oraș din provincie, d-l Z. simțindu-se ofensat trimite martori colegului său N. S. spre a obține satisfacerea prin duel. Ministerul aflând acestea și judecând că duelul este un mijloc de satisfacțiune barbar și neinteligent și cu totul nepotrivit cu demnitatea și misiunea culturală a membrilor corpului didactic, cari trebuie să dea, atât în timpul activității lor școlare cât și prin purtarea în societate, exemplul cuminții și curăpătării în acțiunile lor, a aplicat profesorului provocator, pedeapsa avertismentului.

Ministrul de interne Iungar a interzis transmiterea și vânzarea cărții d-lui Dr. Lascu: »Privire asupra situației generale a românilor din țările coroanei Sf. Ștefan«, apărută la »Minerva« în București, sub motiv că ar fi »incurcat« faptele istorice, dându-le un colorit tendențios.

O mină de petrol în Bănat. O știre din Caransebeș spune că cu prilejul săpăturilor făcute în comuna Borlova (comitatul Caraș-Severin) în vederea construirii unei școli, a fășnit pe neașteptate petrolul din adâncime. Mina de petrol e foarte bogată. Petrolul arde foarte bine chiar și în stare brută.

Un eșec al contelui Zeppelin. Escursiunea aeriană de altăieri a contelui Zeppelin, în vederea căreia se făcuseră așa mari pregătiri, n'a avut succesul dorit. În drumul său spre orașul Constant, situat la lacul Boden, s'a ivit o defectuositate la aparatul de răcire al balonului și astfel Zeppelin s'a văzut nevoit a se reîntoarce după o călătorie de 2 oare la Friedrichshafen, de unde plecase. Pe astăzi a fost proiectată o nouă excursiune.

Condamnarea unui pervers. Eri a avut loc în fața tribunalului din Brașov pertractarea în tribuna individului Bekete Lajos, acuzat pentru atentatul pervers săvârșit mai acum câteva luni asupra fetitei de 10 ani, Lakatos Roza, din Brașov. Bekete Lajos a fost osândit la 5 ani temniță (tegház). În contra sentinței nu s'a dat apel.

Analiza grânelor române. La stațiunea agronomică din București a început să se facă analiza grânelor din actuala recoltă. Atât cantitativ cât și calitativ, recolta nu e satisfăcătoare.

Biblioteca Academiei Române a fost vizitată în cursul lunii Iunie 1908 de 645 cititori cari au consultat 2343 volume. Un număr de 93 cititori au consultat 199 volume și broșuri, 293 numere de reviste române, 182 străine, 72 volume manuscrise, 952 documente și 555 foi volante.

Drama de la șosea. Din București se scrie: O dramă care a mișcat întreaga Capitală s'a petrecut Luni dimineață la rondul al II-lea dela șosea. Tânărul Dinu Stelian, de 24 ani, absolvent al Conservatorului de declamație și student la Liège, a sosit cu trăsura No. 333 și în dreptul rondului II-lea s'a întâlnit cu o altă trăsură, în care se afla d-ra Maria Dumitrescu, de 22 ani, nepoata d-lui colonel Dumitrescu institutoare și studentă în Capitală. D-ra Dumitrescu a dat drumul birjarului și s'a suit în trăsura tânărului Stelian. A urmat o ceartă violentă între ei. Dinu Stelian se îndrăgea de mult cu d-ra Dumitrescu, dar aceasta de când hibutul ei plecase în Franța, era hotărâtă să ia în căsătorie pe un oarecare Aristotel din Iași. Vestea ajungând până în orașul unde studia Stelian, acesta s'a reîntors în Capitală, hotărând să roage pe d-ra Dumitrescu să se învoiască a-l lua de bărbat. Neînțeleându-se cu d-na, Dinu a scos un revolver și a tras asupra ei 2 focuri, rănind-o la mână și în pulpa piciorului drept. În urmă și-a tras un glonț în tâmpla stângă. Ei au fost transportați la spitalul Filan-

tropia. Stelian a încetat din viață. Într'o scrisoare ce s'a găsit la dânsul lasă 11.000 lei soc. de salvare.

Un complot contra Țarului. Depeși private anunță din Sosnovice, că s'a descoperit acolo o conspirație în contra vieții Țarului. Mai bine de 100 de persoane, bărbați și femei, au fost arestate; alte arestări sunt iminente. Gara e ocupată de jandarmi și cazaci.

Un nou accident cu automobilul. Se anunță din München, că pe când o societate se întorcea dintr'o excursie în împrejurimi cu automobilul, acesta se resturnă în urma unei manevre greșite a conducătorului. Proprietarul automobilului a fost ucis. Consulul Suediei la Cairo s'a ales cu un picior rupt; de asemenea și copilul unei americane, Marie Lord. Aceasta a suferit grave leziuni interne, iar d-na ei de companie s'a ales cu capul spart.

Procesul Eulenburg. După știrile sosite din Berlin starea prințului Eulenburg s'a înrăutățit mult. I-s'au umflat picioarele și-l prind frigurile. Din pricina asta procesul nu poate continua. Dacă ședințele consiliului vor trebui să fie întrerupte mai mult de 3 zile, procesul va fi suspendat și reluat într'o altă sesiune dela capăt. În urma recomandației medicilor, prințul a făcut Luni o nouă plimbare cu automobilul. Marți, la orele 11, pe când prințul era așteptat la tribunal, a sosit din partea medicilor lui o scrisoare, în care se anunță că prințul nu poate să se ducă la tribunal. Atunci președintele a întrebat prin telefon la spitalul »Charité« dacă prințul poate fi interogat acolo. La răspunsul afirmativ Curtea s'a transportat cu martorii la spital. Aici au fost aranjate în grabă mese pentru jurați și curte. Prințul a fost examinat de medicul expert Dr. Hoffmann, care a declarat că starea intelectuală a prințului e foarte satisfăcătoare, dar cea fizică e foarte sdruncinată. În urma acestei declarații Curtea a amânat cu o zi continuarea desbaterilor.

Căldura la New-York. În New-York, după ultimele știri, sunt călduri tropicale. În câteva zile peste treizeci de inși au murit din pricina căldurilor. De curând, termometrul oficial arăta pe coperișul unei case înalte 34° C., pe când jos în stradă arăta 38° în umbră și 47 la soare. Mortalitatea copiilor e foarte mare. Majoritatea locuitorilor se refugiază noaptea pe coperișe, în grădinile publice, în tinzile caselor sau pe țărnul mării — ca să scape măcar câteva ceasuri de chinurile grozave ale arșiței. Pe țărnm dorm sute de oameni pe nisipul alb. În câteva ținuturi a fost introdusă împărțirea gratuită de gheață. Într'o singură zi au murit de căldură patru sprezece inși; optzeci au fost loviți de insolamție, dar au scăpat cu viață. În orice moment se văd căzuți pe stradă cai, cari sunt așa de slăbiți încât nu se mai pot scula. Ambulanțele cutreeră străzile; spitalele sunt arhi-pline și medicii sunt neputincioși în fața nenumeratelor cazuri de îmbolnăviri. Femeile s'au reîntors la costumele decolate, străvezii; bărbații umbli cu haina pe mână pe străzi. În cele mai de frunte restaurante căldura face să fie călcate toate legile bontonului; bărbații stau numai în cămăși la masă.

Un candidat de avocat cu praxă află aplicare — pe lângă condițiuni favorabile — dela 15 August a. c. în cancelaria subscrisului. — *Sighisoara*, la 12 Iulie 1908. *Dr. Toma Cornea.*

Jubileul de 40 ani al învățătorului director V. Bude. Din Zernești ni se scrie: Duminecă, în ziua sf. apostoli Petru și Pavel a avut loc în comuna noastră o serbare jubilară modestă aranjată de corpul învățătoresc în onoarea directorului școlar Vart. Bude, care a împlinit 40 ani de serviciu învățătoresc la școala din Zernești, după ce mai înainte servise un an ca învățător în Vlădeni. După terminarea s'ujbei Dumnezești, la care a cântat corul local sub conducerea inv. N. Sperchez, publicul s'a întrunit în sala edificiului școlar, unde o deputațiune a invitat pe jubilar. Serbarea a fost deschisă de inv. Pomp. Dan printr'un discurs, în care a arătat istoricul înființării școlii capitale din Zernești, a cărei peatră fundamentală s'a pus în 22 Iunie 1875 Oratorul salută pe toți, căpi urmând chemării corpului didactic și-au ținut de datorință a da cinstea bărbatului, care 40 ani de-a rândul a purtat sarcina grea a dascălului în mijlocul poporului zerneștean. Apoi felicitând pe jubilarul îi oferă o dedicație a învățătorilor pusă în cadre elegante.

Protopresbiterul onorar, parochul Ioan Dan, a rostit apoi o frumoasă vorbire de

felicitare la adresa jubilarului și a familiei sale. Din partea tinerimei studioase și a foștilor elevi, a vorbit clericul absolut Valeriu Pană, producând o adâncă impresiune asupra ascultătorilor.

În numele țăranilor a exprimat cuvântul gratulare economul Ioan Șt. Pișcu. Tot cu această ocaziune inv. P. Dan a dat ceteror duiosae scrisori de felicitare sosite dela fii ai comunei Zernești așezați în locuri îndepărtate. Astfel a fost scrisoarea parochului gr.-or. din M. Ludoș, Andrei Badiu, apoi scrisoarea farmacistului din Buzău (România), Aurel Tipeiu.

La oara 1 p. m. amicii jubilarului s'au întrunit la prânz comun în hotelul Comunal. Aici s'au ținut mai multe toasturi în onoarea jubilarului, pentru Excelența Sa Metropolitul și pentru ministrul școlilor, pentru inspectoratele școlare, pentru scaunul școlar și primăria comunală, pentru corpul învățătoresc și pentru oaspeții din apropiere și din depărtare. S'au cetit în fine scrisorile și telegramele de felicitare sosite din diferite părți. Amintesc între acestea felicitarea d-lui Andrei Bărcănu, profesor și membru al Academiei române, a d-lor Dr. Șenchea (Făgăraș), director Iaczkó (T.-Szt.-Márton), Sig. Quittner (fabrica de celuloză), Iancu Ioanovicu (Azuga), Dariu (Brașov), Ciurcu (Tușnad), Brumboiu (Tohanul-vechiu), Tăulea (Predeal).

Conform programului, seara a avut loc concertul corului local, dirigeat de inv. N. Sperchez și reprezentația teatrală dată de tinerimea zerneșteană. Ambele au avut un succes strălucit. La 11 oare noaptea s'a început petrecerea cu joc, care a durat în perfectă ordine până în zorile zilei.

Astfel a decurs această modestă serbare culturală închinată școlii și vrednicului ei director, drept recunoștință unei activități rodnice de patru decenii.

Reportor.

Concertul din Alba-Iulia

al studenților escursionisti din Blaj.

Studenții dela gimnaziul român din Blaj au luat frumoasa hotărâre, de a face un turneu artistic prin părțile transilvănene locuite de Români. Cu ocaziunea aceasta au concertat și în Alba-Iulia, în 28/VI st. n.

Corurile au succes foarte bine, fiind foarte des aplaudate, încât unele au trebuit repetate. În deosebi a plăcut mult publicului »Doina din Bihor« de I. Mureșianu, cu solo de tenor, esec. de V. Magdaș stud. cl. VIII, a cărui voce simpatică a încântat mult publicul. Dar surprinderea a fost și mai mare, când tânărul dirigent Ioan Harșa a apărut pe scenă spre a-și dirija propria sa compoziție »Hoțul și domnița«, baladă.

Muzica duiosă, care conține motive românești, relevază tabloul fidel al baladei, așa încât din muzică înțelege întreaga acțiune. A compune o baladă cu așa succes e un fapt, care pe noi Români numai bucura ne poate și ne face a lega cele mai bune speranțe de tânărul dirigent, dacă încă pe băncile școlii e în stare să dea lumii o lucrare atât de frumoasă. În adevăr e de admirat și pretuit și ar trebui sprijinit cu căldură de toți mecenajii noștri. Efect mare au produs solurile din balada amintită și anume: bas esec. de N. Baltă, stud. cl. VIII, duett tenor și bas esec. de G. Pataky cl. VIII și S. Mică cl. VII și solo tenor esec. de G. Pataky, a cărui voce admirabilă ne promise mult.

Un participant.

Mulțumită publică.

Cu prilejul dureros al strămutării la cele eterne a iubitului și mult regretatului meu soț, Traian H. Pop, fost timp de aproape 2 decenii colaborator tor intern și redactor al ziarului »Gazeta Transilvaniei«, ni s'au trimis din diferite părți numeroase telegrame și scrisori de condolențe.

Mi este peste putință a mulțumi în particular pentru aceasta atențiune manifestată față de mine și familia decedatului și vin deci a ruga pe toți acei st. Domni și Doamne, cari s'au grăbit a-mi trimite cuvinte de conzolare în nemărginita mea durere, să binevoiască a primi pe aceasta cale mulțumirile mele adânc simțite.

În acelaș timp mă simt îndev nată a exprima tot pe aceasta cale mulțamiri îndeosebi Domnului Augustin Paul, fost coleg de redacție cu regretatul meu soț, pentru frumoasa inițiativă ce-a luat-o, mijlocind la timp dela câțiva prietini și binevoitori un ajutor, inițiativă al cărei rezultat a dat suma de 574 coroane.

Aceasta sumă trimisă în timpul

morbului greu al decedatului meu soț, s'a folosit din parte-mi spre scopul, spre care a fost destinată.

Rog deci pe stimatul domn Augustin Paul, care inspirat de nobilul simț al preținții și colegialității a luat frumoasa inițiativă, precum și pe toți acei stimați domni donatori, cari s'au manifestat în acest chip simpatia și recunoștință față de sacrificiile aduse de regretatul meu soț în decursul anilor de muncă, să binevoiască a primi pe aceasta cale mulțumită mea respectuoasă.

Șard, 14 Iulie 1908.

Cu distinsă stimă:
Leontina T. Pop.

ULTIME ȘTIRI.

Praga, 16 Iulie. Și în cursul zilei de ieri s'au ținut numeroase întruniri în mai multe orașe, pentru a se protesta împotriva cehizării slujbelor statului. Între alții au vorbit deputații Wolf și Glöckner. Pretutindeni au fost adoptate moțiuni propuse.

Berlin, 16 Iulie. Se telegrafiază din Constantinopole, că în palatul Ildiz-Kiosc sunt arestați preventiv vre-o 150 de tineri ofițeri din armata turcă.

Sosnovice, 16 Iulie. Agenția Vestnik află că la 14 Iulie au avut loc arestări în masă și expulzări de persoane, cari aparțin partidelor extreme. 350 de persoane au fost expulzate în acest mod.

Frankfurt, 16 Iulie. »Frankfurter Zeitung« află din Salonic, că Hadi-pașa, fost general în armata turcă, a trecut de partea răsculaților împreună cu alți doi ofițeri. Ofițerii de stat major Salah-edin, Enver și Cenovi-bey, cari trecuseră de partea insurgenților, au fost invitați să se reîntoarcă la Ildiz-Kiosk, făgăduindu-li-se iertare și avansare. Ei au răspuns telegrafic, refuzând grația și avansarea ce li se oferise.

Friedrichshafen, 16 Iulie. Balonul contelui Zeppelin a suferit stricăciuni pentru a căror reparare va fi nevoie de câteva săptămâni.

Belgrad, 16 Iulie. Milovanovici a declarat următoarele unui ziarist: Regele m'a chemat la Belgrad pentru ca să primesc portofoliul externelor în cabinetul Velimirovici, pe care l'am primit fără ezitare. În timpul tratativelor pentru încheerea compromisului cu bătrânii radicali, voi face tot posibilul pentru a reda parlamentului puterea lui de acțiune. În cazul când misiunea mea va reuși, sper că până mâine la prânz situația să se clarifice.

Bibliografie.

St. O. Iosif. »Zorile« Dramă istorică. în două acte și în versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

P. Ispirescu. Povestirile anchiașului sfatos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. Teatru I.

De cuprinsul următor:

»Soldan Viteazul«, Mama Anghelușă, »Herșcu Boccegiul«, »Clevetici«, »Sandu Napoila«, »Surugiul«, »Ion Păpușariul«, »Cucoana Chirița«, »Barbu Lăntaru«, »Paraponisitul«, »Kera Nastasia«, »Haimana«, »Gură-Cască«, »Stan Covrigariul«, »Vivandiera«, »Păcală și Tandală«, »Sara mătעי«, »Craiu nou«, »Harță Răzășul«, »Ramășagul«, »Peatra din casa«, »Nunta țărănească«, »Chirița la Iași«, »Chirița în Provincie«.

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto).

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branice

Zizin.

Stabiliment balnear 1½ oară în depărtare de Brașov, loc plăcut, climatic, cu băi minerale de jod și fer folositor pentru toate boalele de piept, stomah, laring, anemie, rinichi și urogenitale. (Trai ieftin și confort.)

Medic balnear:

Dr. Alexandru Codarcea.

„Sătmăreana“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Seini-Szinerváralya.

Concurs.

Să publică concurs pentru un post de practicant dotat cu salariu anual de 840 coroane.

Reflecții au să documenteze că au absolvit o școală comercială superioară și că posedă deplin — în scris și vorbire — limba română, maghiară, eventual și cea germană.

Practicantul ales are să-și ocupe postul îndată după alegere sau cel mult până în 1 Septembrie st. n.

După un an de probă prestat spre îndestulare practicantul va fi numit oficial cu salariu de 1200 cor. și adăus de salariu în înțelesul statutelor

Recursele să vor trimite până în 1 August st. n. la adresa: „Sătmăreana“, instituit de credit și economii, societate pe acții în Seini-Szinerváralya.

Seini, în 10 Iulie 1908.

235,1—3.

Diracțiunea.

Avis.

Miere de stup curată albă, din flori de munte; sau galbenă din flori de câmp în cutii de 5 kile cu pret de 7 cor. Comandă mai mari 20% rabat, trimit franco ori unde în Ungaria.

Ioan Muntean, învățător-diriginte în Kudsir (Hunyad-Megye). 227,1—3.

„ARMONIA“

casă de economii în Cincul-mare (Nagssink).

Concurs.

Diracțiunea cassei de economii „Armonia“ publică concurs pentru ocuparea postului de practicant, dotat cu:

1. salariu anual de cor. 600.—;
2. cuartir în localul institutului;
3. lemnele necesare pentru încălzit;
4. 2% tantiemă din profitul curat.

Cei ce doresc a ocupa acest post, au să-și trimită ofertele cel mult până în 27 Iulie st. n. a. c. și au să dovedească că au absolvit cu succes vre-o școală comercială superioară

Postul este a se ocupa imediat după alegere.

Cincul-mare, la 15 Iulie 1908.

(1—1)

Diracțiunea.

Concurs.

Curatorul bisericesc grec. cat. din Sâncel (în comitatul Târnavei mici) cu aprobarea Prea venerabilului Conzistor metropolitan din Blaj eserie concurs pentru **ciădirea salei a 3-a** de învățământ adăusă la școala vechiă grec. cat. din Sâncel prin licitațiune minuendă cu termenul de 26 Iuliu st. n. 1908 pe lângă următoarele condițiuni:

A. Pretul de strigare e **3800 cor.** De material (cărămidă și piatră) are a-se îngriji întreprinzătorul.

B. Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se pot vedea ori-când la oficiul parohial până la ziua licitării, ce va fi la 26 Iuliu n. 1908 d. a. la 2 oare.

c. Întrăprinzătorii au se depună la oficiul parohial grec. cat. din Sâncel în persoană sau prin ofertă ca vadiu 10% din suma de strigare, adecă 380 cor. în bani sau hârtii de valoare.

Curatorul își rezervă dreptul a alege dintre licitanți pe ori-care fără considerare la ofertul ce să va face. Sâncel, 13 Iuliu n. 1908.

Vasile Smigelschi
paroh grec. cat.

Ioan Oniga
curator primar.

Nr. 230. 1—2.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colónă în 5 figuri. *Descrișă și explicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăusul unei cole de note (musica „Romanei“ cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 6 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Tarif pentru fransele de lux a brutarilor brașoveni.

Pretul materialului crud, simbriile muncitorilor se ridică din zi în zi și în urma acestora s'a scumpit toate produsele.

Cu aceste fapte trebuie se socotească și brutarii brașoveni. Pe lângă deplina considerare a tuturor cerințelor juste a P. T. publicului, brutarii au statuit cu valoare pentru întregul ținut al orașului, următoarele prețuri de fransele și adecă:

1. Cornuri (chifle), jimble în vânzare detail în uzină sau în locurile publice costă o bucată 4 fileri. Revanzătorii capătă pentru 20 fileri 6 bucăți. Alți cumpărători capătă în localitățile etablimentului pentru 20 fileri 5 bucăți.

2. Anumitele cornuri și jimble de un crucer se dă revanzătorilor pentru 20 fileri 12 bucăți. Alți cumpărători capătă pentru 20 fileri 10 bucăți.

3. Franzele vechi capătă revanzătorii pentru 2 coroane 70 bucăți adecă pentru 20 fileri 7 bucăți. Franzele vechi nu se ea în schimb.

4. La vânzarea în detail costă 2 bucăți fransele vechi 6 fileri.

5. Fărmițe de jimble se dă 1 litră revanzătorilor cu 24 fileri, alți, cumpărători capătă litra cu 28 filleri

La cantități mai mari ca 20 litre, se dă revanzătorilor litra cu 22 filleri.

6. E oprit a tolbași a umbla din casă în casă cu fransele susnumite.

Cu tot respect

Brutarii de lux brașoveni.

223,2—2.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Cărți noi.

- In institutul de arte grafice „Minerva“ au apărut următoarele cărți frumoase:
  - N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele). Pretul cor. 1.50.
  - I. L. Caragiale. „Momente. Schițe, Amintiri“. Pretul cor. 2.—.
  - Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Pretul cor. 1.50.
  - M. Sadoveanu. „Dureri înăbușite“ ediția II. Pretul cor. 2.—.
  - Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Pretul cor. 1.50.
  - Guy de Maupassant. „O viață“ (umilul sdevăr) traducere de Em. Gârleanu. Pretul cor. 2.—.

- Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Pretul cor. 1.—.
  - Caton Theodorian. „Sângele Solovenilor“. Cor. 1.50.
  - Ion Bârseanu. „Dor pustiu“. C. 1.50
  - C. Sandu-Aldea. „Sfaturile unui plugar luminat“, cârticica I-a. 50 bani.
  - Al. Cazaban. „Chipuri și suflete“. Cor. 1.50.
  - M. Eminescu. „Poezii postume“, ediție nouă. Cor. 1.50.
- Se pot procura și prin librăria „Gazetei Transilvaniei“ în Brașov și a se adauge la fiecare porto 10 bani.

NOUL OTEL

„CONTINENTAL“

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Brașov.

Patruzeci odăi.
Lumină electrică.
Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

167,28—10.

APĂ MINERALĂ PHONIX

DIN BUZIAS

La suferințe de rinichi și beșică. Superiōra oricārei ape minerale.
PLĂCUTĂ. FUȚIN ACRISORĂ. FĂRĂ FIER. CONȚINE MULT ACID CARBONIC.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.
Recomandatā de medici.   Recomandatā de medici.

Are efect escelent ca **apă de cură** la suferințe de rinichi, beșică, catar cronic de rinichi, formațiuni ce pează și boale catarale de secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația izvoarelor:

Diracțiunea băilor MUSCHONG în Buziaș.

Cruce seu stea duplă electro-magnetică
Patent Nr. 96967.

Nu e crucea lui Volta.   Nu e mijloc secret.
Vindecă și inviorează   pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala-   se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, suțul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podăgră, ischias, udul în paz, influența, insōmie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încurse din tōte părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste atestate* Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-că „Cinsul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut și apreciat și cercetat. Deja leftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă deosebi

Pretul aparatului mare e **8 cor.**   Pretul aparatului mic e **6 cor.**
folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.   folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țēră și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.23, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.